

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Проректор з освітньої діяльності

 Оксана КОЛЯДА
 «28» серпня 2025 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Повна назва дисципліни (державною мовою)	СУЧАСНІ МОДЕЛІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В КРАЇНАХ СВІТУ
Спеціальність	D4 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
Рівень освіти	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс і семестр вивчення	1 курс 1-2 семестри
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 20 год
	Практичні / семінарські / лабораторні заняття – 20 год
	Самостійна робота – 50 год
Вид індивідуального завдання	реферат або мультимедійна презентація
Форма підсумкового контролю	залік, екзамен
Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=23199
Кафедра/циклова комісія	міжнародних відносин та політичного консалтингу
Викладач	Новаченко Тетяна Василівна
Контактна інформація викладача для консультацій	Електронна пошта: tatnov9@yahoo.com
Анотація навчальної дисципліни:	
Мета навчальної дисципліни:	осмислення та усвідомлення аспірантами системних теоретичних знань та оволодіння практичними вміннями і навичками щодо застосування принципів, методів і процедур у публічному управлінні та адмініструванні в розвинених країнах світу з метою їх адекватної адаптації в публічному управлінні та адмініструванні України.
Мета орієнтована на формування компетентностей	ІК. Здатність ідентифікувати комплексні проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, у тому числі в дослідницько-інноваційній діяльності, та пропонувати підходи до їх вирішення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або практики публічного управління та адміністрування. ЗК 2. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми. ЗК 4. Здатність презентувати результати досліджень на всіх рівнях українською та однією з іноземних мов європейського простору.

	<p>СК 5. Здатність ініціювати, організовувати та керувати інноваційними проектами на різних рівнях публічного управління та адміністрування.</p> <p>СК 7. Здатність розробляти та проводити комунікативні заходи задля забезпечення громадської підтримки прийняття управлінських рішень на всіх рівнях публічного управління та адміністрування.</p> <p>СК 8. Здатність розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>ПРН 5. Знати основні засади наукового менеджменту, управління науковими проектами, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p> <p>ПРН 6. Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями сталого розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування.</p> <p>ПРН 10. Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації організаційних структур управління на різних рівнях публічного управління та адміністрування.</p> <p>ПРН 11. Уміти отримувати науково-прикладні результати, які сприяють розв'язанню важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, що мають загальнонаціональне або світове значення.</p>
<p>Перелік тем</p> <p>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи побудови сучасних моделей публічного управління та адміністрування</p> <p>Тема 1. Епохальні й суспільні зміни та їх вплив на розвиток сучасних моделей публічного управління й адміністрування в розвинутих країнах світу</p> <p>Характеристика сучасного етапу епохальних та суспільних трансформацій. Емерджентність та система публічного управління. Модернізаційні зміни та принципи модерного суспільства. Глобалізація. Глокалізація. Постмодерн – сучасний цивілізаційний злам та нова тенденція модернізації. Трансформація постмодерного суспільства: смислова, структурна, культурна і соціальна множинності. Модуси ідентичності: соціальна та соцієтальна. Цінності. Політичні цінності. Цінності як духовні утворення. Ціннісна свідомість. Людина як найвища цінність. Ціннісні аспекти публічного управління.</p> <p>Тема 2. Публічне управління як особливий вид людської діяльності: від традицій до інновацій</p> <p>Загальне й відмінне в поняттях «управління», «державне управління», «публічне управління», менеджмент. Управлінський вплив та його специфіка. Управлінська діяльність. Елементи управлінської діяльності. Теоретичні та практичні аспекти публічно-управлінської діяльності. Наукові концепції професійної управлінської діяльності. Адміністративна діяльність. «Публічність» та «публічна сфера» як категорії демократичного суспільства, Міжсекторальні відносини публічного управління. Державний, комерційний та некомерційний сектори публічного управління. Партнерство, узгодженість публічно-управлінської діяльності. Принципи міжсекторальної взаємодії. Механізми міжсекторальної взаємодії. Взаємодія з громадськістю – інноваційна ідея публічного управління.</p> <p>Тема 3. Загальне та особливе в сучасних моделях публічного управління та адміністрування розвинутих країн світу</p> <p>Метод порівняльного аналізу. Порівняльний аналіз моделей державного управління та адміністрування. Обсяг повноважень. Основні чинники впливу на процес публічного управління та адміністрування. Особливості моделей публічного управління. Економічні</p>	

моделі з різними варіантами співвідношення держави і ринкових відносин. Відмінності процедур формування виконавчої влади. Моделі визначення складу урядів: особливості практики Великої Британії. Політична відповідальність державної влади. Процедури притягнення уряду до політичної відповідальності – вотум недовіри, інтерпеляція, імпічмент. Альтернативи відставки уряду.

Тема 4. Світові моделі організації публічної служби у світі

Модель класичної бюрократії. Меритократична модель публічної служби. Модель нової публічної служби (New Public Service). Модель нового державного менеджменту (New public management). Постмодерністська модель публічної служби Post-NPS (NPS – New public Service). Сім принципів нової державної служби (New Public Service) Роберта та Джанет Дінхард. Організаційні моделі – за рівнем відкритості (відкриті, закриті, змішані, регіональні).

Узагальнені моделі державної служби: англосаксонські країни (Австралія, Великобританія, Ірландія, Нова Зеландія, США); «Наполеонівські» країни (Бельгія, Греція, Іспанія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Португалія, Франція); «Німецькі» країни (Австрія, Німеччина, Швейцарія); Скандинавські країни (Данія, Норвегія, Фінляндія, Швеція); постсоціалістичні (Болгарія, Польща, Румунія, Угорщина, Чехія). Моделі державної служби розвинених країн: кар'єрна (закрита), посадова та змішана.

Зарубіжний досвід реформування моделей публічної служби в демократичних системах: модель відповідальної влади; відкрита модель державної служби.

Змістовий модуль 2. Моделі публічного управління та адміністрування в країнах світу

Тема 5. Модель публічного управління та адміністрування в США

Суттєві відмінності публічного управління у США. Ознаки американської моделі публічного управління. Закріплення моделі президентської республіки у Конституції США. Широке повноваження штатам. Категорії державних службовців у США. Структурні особливості державного сектора у США. Організація федеральної державної служби. Особливий статус державних службовців «виключних» державних органів. Принципи державної служби у США. Кодекс етики державної служби США. Обов'язки державних службовців та дисциплінарні стягнення. Специфіка американської моделі публічного управління. Державно-приватне партнерство США. Національна рада з державно-приватного партнерства (National Council for Public-Private Partnership). Основні стратегії публічного управління в США. Фактори визначення ефективності публічного управління та адміністрування у США.

Тема 6. Моделі публічного управління та адміністрування в Канаді

Витоки системи публічного управління в Канаді. Принцип «відповідального уряду». Парламентська система Канади та її особливості. Ефективні моделі публічного управління Канади. Беззаперечні переваги моделей публічного управління у Канаді: прозорість, звітність, результативність та відповідальність, підвищення кваліфікації державних службовців. Ключові елементи бізнес-планування. Принципи та надбання моделей публічного управління в Канаді – ефективність та результативність. Застосування ринкових механізмів. Орієнтація на громадянина як клієнта та висока якість послуг. Технологічна сучасність. Професійна та високоетична державна служба. Кар'єрне зростання державного службовця.

Тема 7. Моделі публічного управління Сполученого Королівства Великобританії та Північної Ірландії

Характеристики Конституційної парламентської монархії в Сполученому Королівстві Великобританії. Неписана конституція Великобританії встановлює монархічну форму правління. Монарх – політично нейтральна фігура. Значущість компетентнісного підходу в нових навчальних програмах для державних службовців. Менеджеральна модель. Система просування по службі державних службовців. Чотири форми контролю над системою адміністративно-державного управління: парламентська, судова, система адміністративних трибуналів, інститут парламентського уповноваженого. Доктрина «міністерської відповідальності».

Тема 8. Публічне управління Федеративної республіки Німеччини

Основи сучасної правової системи Німеччини. Поєднання переваг унітарної держави з перевагами федерації та їх закріплення в Основному Законі. Кооперативна модель федералізму в Німеччині. Ознаки «унітарної» або «прихованої» федеративної держави. Рівні державної

організації Німеччини. Повноваження Бундесрату. Основні тенденції модернізації моделі публічного управління та адміністрування. Розподіл коштів державного бюджету між федеральним бюджетом і бюджетами земель; пропорційний перерозподіл коштів між багатими та бідними землями; розподіл коштів між рівнями земель, областей та громад; розподіл коштів між областями та громадами; незначні податки на рівні громад.

Тема 9. Державне управління в Японії та успішних країнах Азії

Парламентська конституційна монархія – модель публічного управління в Японії. Основні характеристики даної моделі. Найвищий орган влади в Японії. Учасники японського політичного життя. Вплив держави на різні сфери економічного життя. П'ять структурних елементів системи підготовки державних службовців. Дві категорії державних службовців в Японії. Система репутації. Навчання та перепідготовка державних службовців. Складові системи державного регулювання Уряду. Три рівні державного програмування Японії. Державне управління науково-технічним прогресом. Специфіка механізмів публічного управління в Японії.

Роль держави в моделі державного управління успішних країн Азії (Сінгапур, Тайвань, Південна Корея, Індонезія, Філіппіни).

Тема 10. Вплив зарубіжного досвіду на конструювання нової моделі публічного управління та адміністрування в Україні в умовах сучасних викликів

Нова модель публічного управління в Україні. Сучасна вимога запровадження механізмів ринкової конкуренції та корпоративного управління в діяльність державних інституцій. Нові управлінські концепції і підходи. Мотивація та оцінка діяльності державних службовців. Зміна критеріїв оцінювання якості державного управління: від оцінки ефективності процесу до оцінки ефективності результату. «Public management» (державний менеджмент) щодо визначення сучасних завдань публічного управління. Основні умови та ознаки функціонування моделі нового публічного менеджмента в публічному управлінні. Новий тип прийняття рішень у державному секторі. Менеджеральна модель відповідальності і політичного контролю. Модель належного (якісного) врядування («Good Governance»). Розробка моделі управлінської взаємодії територіальних органів влади та організацій громадянського суспільства в сучасній Україні.

Рекомендовані джерела:

Основні

Підручники та навчальні посібники:

1. Європейські стандарти місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС: навч. посіб. / за заг. ред. В. О. Серьогіна. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2022. 244 с.
2. Кормич Л.І., Краснопольська Т.М. Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Одеса : Фенікс, 2021. 60 с.
3. Поняття місцевого управління і місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. Підручники онлайн. URL : <https://textbooks.net.ua/content/view/3338/11/>.
4. Ткаченко І. В., Лікарчук Н. В., Миколук А. В. Теорія і практика сучасного (нового) публічного управління в ЄС: навч. посіб. Київ: ННПУДС КНУ ім. Тараса Шевченка, 2024. 144 с.

Допоміжна

1. Афонін Е., Мартинов А. Українське диво. Від депресії до соціального оптимізму. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 255 с.
2. Берлач Н.А., Кобець М.А. Особливості публічного адміністрування Німеччини: досвід для України. Наука і правоохорона. 2018. Вип. 4 (42). С.17 – 25.
3. Міжсекторальні взаємодії як основа публічного управління : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2018. 222 с.
4. Новаченко Т.В., Афонін Е.А. Авторитет керівника в публічному управлінні : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2019. 168 с.
5. Публічне управління : термінологічний словник / за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ. 2018. 224 с.

6. Цвих В., Неліпа Д. Сучасна теорія публічного управління в США: від постбюрократичної парадигми Б. Армаджані та М. Барзелея до постмодерної концепції Ч. Фокса та Г. Міллера. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління. 2020. Вип. 11. С. 53-61. URL: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2019/11-6/7>.

7. Штомпка П. Соціологія. Аналіз суспільств : підручник. Львів, 2020. 800 с. URL: <https://sociology.ukma.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Пйотр-Штомпка.pdf>.

8. Шевченко А. Розвиток американської школи публічного адміністрування. URL: https://www.researchgate.net/publication/323727909_Rozvitok_amerikanskoj_skoli_publicnogo_administruvanna.

Рекомендовані курси для поглибленого вивчення дисципліни (неформальна освіта):

Система оцінювання результатів навчання:

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS. Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру. Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів. Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче. Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Накопичування рейтингових балів із навчальної дисципліни:

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ НА ЗАЛІКУ

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль								
T1	T2	T3T3	T4	T5	T6	T7	Не більше 40	Не більше 100
5	5	5	5	10	5	5		

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ НА ЕКЗАМЕНІ

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Не більше 40	не більше 100
5	5	5	5	5	10	5		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання результатів навчання:

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		Екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>Зараховано</i>	A	<i>Відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, відрахування.

Комунікаційна політика

Здобувачі освіти повинні мати активовану пошту. Обов'язком здобувача освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації у Viber-групі, у розділі сповіщень на платформі Moodle. Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача освіти є робота з дистанційним курсом «СУЧАСНІ МОДЕЛІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В КРАЇНАХ СВІТУ». Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту кафедри.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі освіти мають відвідувати лекційні та практичні (семінарські) заняття. Відсутність на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів освіти і поліпшенню іміджу університету (інституту/коледжу). При дистанційній чи змішаній формах організації освітнього процесу відвідуваність занять стає тотожною відвідуваності та активності здобувача освіти (виконанню завдань).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач освіти не згоден із оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку в установленому порядку.

Бонуси

Здобувачі освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання / до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту ОНП «СУЧАСНІ МОДЕЛІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В КРАЇНАХ СВІТУ», а саме: відповідність дисципліни, кількість кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання) спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування, яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та політичного консалтингу, протокол від «26» серпня 2025 р. №1.

ПОГОДЖЕНО:

Директор ПСВ

Тетяна ФЕДОРЕНКО

Завідувач кафедри МВПК

Тетяна КАДЛУБОВИЧ